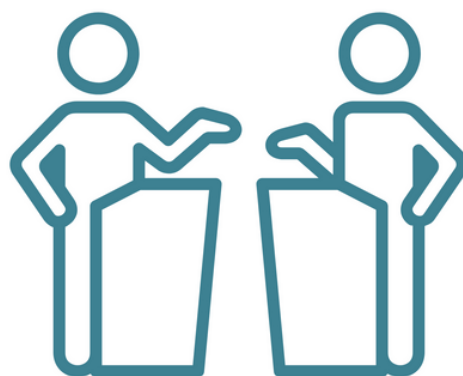

RÉTORICKÝ BATTLE

BOJUJTE ZA PŘÍRODU V BITVĚ ARGUMENTŮ!

Řešení sucha a dalších naléhavých problémů současnosti nemají v rukou pouze politici, stát nebo nadnárodní společnosti, ale i my sami. A co můžeme dělat? Svým voleným zástupcům můžeme dávat najevo, že nás ekologické problémy zajímají, můžeme sami zakládat různé iniciativy nebo o problémech hovořit se svými přáteli, rodinou a sousedy. Někdy se lidé shodnou, někdy je ale třeba druhého přesvědčit. Nejlépe pádnými argumenty! Dokážete to? Vyzkoušejte si to v bitvě argumentů!

Jak na to?

Před třídu předstoupí dva dobrovolníci, kteří spolu svedou bitvu. Přečte se situace (dopředu není známa) a rozdělí se úlohy — tedy kdo bude ve sporu zastávat jaký názor. Pak se spustí čas v délce 1 minuty prvním mluvčímu. Čas je třeba využít na maximum, mělo by zaznít co nejvíce přesvědčivých argumentů, o něž se opírá názor dané osoby. Vaším úkolem je zaujmout publikum a získat si je jak argumenty, tak také způsobem své řeči a vystupováním. Po uplynutí minuty hovoří druhý řečník a prezentuje opačný názor. Po skončení bitvy je řada na publiku, aby rozhodlo, čí výkon byl lepší. Hlasuje se ne o tom, ke komu se názorově kloníme (nevyjadřujeme se k řešení situace), ale o tom, který řečník byl lepší. Hlasuje se předem dohodnutým způsobem, buď zvednutou rukou, nebo barevnou kartou.

Procvičte své rétorické schopnosti! Bude se vám to jednou hodit. Jako mně!

Na stránce *Kolik podob má řeka* jste viděli, že někdy i docela malý zásah do krajiny dělá divy. Ať už jde o revitalizaci průmyslové krajiny, zpřírodnění menšího úseku řeky, anebo o regulace odběru vody během sucha. Máte nápad, co by se mohlo změnit k lepšímu přímo ve vašem blízkém okolí?

1. situace Jezírko u domu

Jaroslav se celý život zajímal o přírodu a na důchod si v jihočeské vesnici postavil dům. Plánuje u něj zřídit malé jezírko a vybudovat svůj vlastní biotop. Promyslel i důmyslný systém samočištění a plánuje v jezírku vysadit ryby koljušky. Těší se na posezení u vody a na to, že se v místě změní mikroklima.

Jako Jaroslav přesvědč svou sousedku, že vybudovat u domu jezírko je dobrý nápad.

Jaroslavova sousedka nemá z budování na vedlejším pozemku radost. Dům sousedů sice hezky zapadá do stylu obce, sousedce ale vadí, že je na stavbě ruch a že se chystají novoty. Obává se, že by jezírko mohlo ohrozit vodu v její studni a že se v sousedství rozmnoží komáři. Jámu navíc bude třeba vybagrovat a těžká technika sousedku obtěžuje.

V roli susedky máš za úkol přesvědčit Jaroslava, že vybudovat přímo u domu jezírko není dobrý nápad.

2. situace Zákaz zalévání

Rodina Novotných si postavila rodinný dům v satelitním městečku na kraji středně velké obce. Nechali si upravit zahradu s anglickým trávníkem a postavili si bazén. Trávník pečlivě udržují a každý večer v létě jej kropí. Také vodu v bazéne udržují v pořádku. Využívají bazénovou chemii a vodu pravidelně mění nebo dopouštějí. Nelíbí se jim, že starosta kvůli suchu vyhlásil přísný zákaz zalévání.

Jako paní Novotná máš za úkol argumentovat, proč je zákaz špatný nápad.

Rodina Dvořáková žije v obci už po generace, mladí si opravili dům po dědovi a babičce. Přestože je dnes móda mít plastová okna, bazén, túje a anglický trávník, Dvořákovi se rozhodli zahradu ponechat spíše v původním stavu. Nechali starou oskeruši, přestože už moc neplodí, vysadili ořešák. Přidali posezení a trampolínu pro děti, zalévají jen zeleninu. Když je sucho, trávník raději nesečou ani nekropí.

Jako paní Dvořáková máš za úkol argumentovat, proč je zákaz zalévání dobrý nápad.

3. situace Revitalizace rašeliniště

V Krušných horách se nacházelo rašeliniště, jež lidé využívali dlouhá staletí. Rašelinu používali jako palivo nebo k výrobě cihel. Rašeliniště bylo také významnou botanickou lokalitou. Necitlivou průmyslovou těžbou pomocí technologie převzaté ze Sovětského svazu došlo ke zničení rašeliniště. Protože došlo k odvodnění ložiska a jeho okolí a k odfrézování rašeliny až na podloží, rašeliniště ztratilo schopnost přirozené regenerace a zaniklo. Po roce 2000 vznikla v nedaleké obci iniciativa usilující o revitalizaci rašeliniště.

Jako mluvčí občanské iniciativy máš za úkol přesvědčit úředníky o tom, že rašeliniště je dobré obnovit.

Jako úředník spravující veřejné finance se zdráháš poskytnout sedmimilionovou dotaci na projekt, jehož viditelným výsledkem bude podmáčená půda, hrázky a tmavé tůně.

4. situace Výstavba turistického střediska

Jen pár kilometrů od obce Lhota se nachází chráněné území s vodním tokem a vzácnými živočichy. Krásná příroda láká k výletům tisíce turistů. V předešlých letech byla na území zbudována rozhledna a provedeno turistické značení. Jeden z místních podnikatelů má v úmyslu využít turistického ruchu a postavit na okraji území velké středisko s restaurací, diskotékou a půjčovnou sportovního vybavení. Správci chráněného území se obávají dalšího nárůstu počtu turistů. Hluk ze střediska a skupiny návštěvníků budou u volně žijících živočichů vyvolávat stres, změní jejich denní aktivitu a dále zmenší jejich biotop.

Jako správce území, vedle nějž má středisko vyrůst, máš přesvědčit podnikatele, aby své plány změnil a středisko vystavěl na jiném místě.

Jako podnikatel máš přesvědčit správce chráněného území, že tvůj projekt je dobrý nápad. Turisté přinášejí peníze! Navíc daně, jež podnikatel v obci odvádí, mohou pomoci i v projektech zaměřených na ochranu přírody.

5. situace Řeka mezi kameny

TIP!

**Vymyslete další situace
a zahrajte si rétorický battle
znovu!**

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR poukazuje na nepřírozený stav řeky Moravy v úseku, kde byla v 70. letech 20. století opevněna těžkým kamenným záhozem. Tato úprava znemožnila přirozený vývoj řeky a způsobuje negativní trend zahlubování hlavního toku. Agentura by ráda nabídla státnímu podniku Povodí Moravy projekt, který by řeku vrátil do přírodního stavu.

Jako pracovnice Agentury máš za úkol přesvědčit generálního ředitele o tom, že by měl projekt realizovat.

Jako ředitel státního podniku Povodí Moravy máš za úkol šetřit prostředky. Navíc je třeba zajišťovat údržbu vodních toků a vodohospodářských objektů v celém povodí Moravy. Projekt za 6 milionů, který změní pouhý 1 km řeky, nepovažuješ za prioritu.

6. situace Spor o dělnickou kolonii

Město nechalo zpracovat urbanistickou studii části města, v níž se nachází tzv. brownfield, konkrétně stará dělnická kolonie vedle nevyužívaného průmyslového areálu plná zanedbaných veřejných ploch. Opuštěnou průmyslovou zónou protéká řeka, kontaminovaná pozůstatky průmyslové výroby. Město lokalitu vnímá jako potenciálně hodnotnou a plánuje zde vystavět novou městskou čtvrť. Část kolonie má mít přírodní charakter.

Mezi obyvateli kolonie a městským architektem se rozhořel spor: pro obyvatele je kolonie domovem, s nímž jsou přes jeho nedostatky spjati. Pro zpracovatele studie jde o lukrativní brownfield, který se může změnit v módní čtvrť po vzoru příkladů ze zahraničí.

Jako obyvatel kolonie vyjádři svůj zájem o občanskou participaci v procesu územního plánování a argumentuj, proč je třeba proměnu čtvrti plánovat spolu s obyvateli.

Jako městský architekt obyvatelům vysvětli, že stav brownfieldu a okolí řeky je neudržitelný. Vysvětli svůj záměr a jeho výhody.